

ΑΞΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΕΤΕΣ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Δημήτρης Κ. Μπάκας

Είμαστε πλάσματα διανοητικά, αλλά και συναισθηματικά. Το **συναίσθημα** είναι η μεγάλη **κινητήρια δύναμη** της ζωής μας. Κανένας δεν έζησε με φρόνηση, χωρίς να χρησιμοποιήσει τη διάνοια, αλλά και κανένας μας δεν έζησε έντονα, χωρίς συναίσθημα! Χωρίς συγκίνηση ο άνθρωπος καθίσταται **απαθής**. Όχι φυσικά με αχαλίνωτη συγκίνηση, αλλά εν μέτρω. Ούτε πρόχειρη συγκίνηση που συνιστά συνήθως επικίνδυνη δύναμη, όπως και ο αχαλίνωτος φόβος που μας παραλύει. **Κανένας άνθρωπος δεν έζησε ποτέ εντατικά ή δεν εργάστηκε σθεναρά για το καλό του κόσμου, χωρίς να υποκινηθεί από μια βαθιά συγκίνηση.** Αποκλείοντας τη συγκίνηση, αποκλείουμε τη ψυχική δύναμη για μια **πιο ωραία** και πιο **αξιόλογη ζωή**.

Ο **ηρωισμός** άγει τους ανθρώπους σε αφάνταστα ύψη αντοχής. Η **θρησκευτική συγκίνηση** οδήγησε πολλούς να υποστούν αλύγιστοι το **μαρτυρικό θάνατο** και να προβούν σε πράξεις ανυπέβλητης συμπόνιας και βοήθειας προς δυστυχισμένους και αδύναμους! Με την ώθηση της **ευγενικής συγκίνησης μπορούμε να ανεβούμε σε ύψη που δεν θα μπορούσαμε ποτέ να φτάσουμε μόνον με τη ψυχρή λογική.** Η ικανότητα να αισθανόμαστε βαθιά είναι απαραίτητη για μια **ζωή που αξίζει**. Ούτε αναχαίτηση, αλλά ούτε ελεύθερη χωρίς όρια εκδήλωση της συγκίνησης. Πάντα να συνοδεύεται με τον **Λόγο**. Κοντολογίς, **νοημοσύνη και συγκίνηση σε αρμονική σύνθεση.**

Το να σκεφτόμαστε με διαύγεια και να συναισθανόμαστε βαθιά μάς οδηγούν σε μια γόνιμη ζωή!

Απαιτείται και ένα τρίτο ουσιαστικό μέγεθος για την αρμονική σύνθεση. Η **βούληση για πράξη του αγαθού**. Ήτοι, η **ηθική επίκτητη διάθεση να κάνουμε το καλό**, που βρίσκεται μέσα στην **αλήθεια**. Δεν υπάρχει **απόλυτο καλό**. Δεν υπάρχει καλό καθαυτό, που θα αρκούσε να το γνωρίσουμε και να εφαρμόσουμε. Το καλό δεν είναι προς θεώρηση. **Είναι κάτι που πρέπει να πράζουμε.** Αυτό σημαίνει **αρετή**: προσπάθεια να συμπεριφερόμαστε καλά, και το καλό ορίζεται μέσα από αυτή την προσπάθεια. Ουσιαστικά μιλάμε για **πρακτική ηθική στάση και συμπεριφορά**.

Επιμέρους αρετές είναι πολλές και δεν μπορούμε απλά να τις αναγάγουμε όλες σε μία και μόνη (ίσως στην ανυστερόβουλη αγάπη της αγάπης!). Είναι οι **ηθικές αξίες μας στην πράξη**. Πάντα μοναδικές! Όπως μοναδικός είναι και ο καθένας μας. **Πολλές, όσα είναι τα ελαττώματά μας, που οι αρετές καλούνται να καταπολεμήσουν ή να διορθώσουν!**

Αρμοστικότητα (fitness) είναι η **δυναμική ικανότητα του ατόμου να εναρμονίζεται στις συνθήκες του κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντος**. Όλα τα έμβια κατευθύνουν τις δυνάμεις τους για να προσαρμοστούν το δυνατόν καλύτερα στο φυσικό περιβάλλον. Ο άνθρωπος με φιλοδοξίες του **προσπαθεί να κυριαρχήσει** τόσο στο φυσικό όσο και στο ανθρώπινο περιβάλλον. Έτσι το τροποποιεί θετικά ή αρνητικά, με διαδικασίες αλληλοσυμπληρούμενες για εναρμόνισή του στα προσωπικά όρια. Προϋπόθεση, όμως, είναι η **πίστη του**, σε μια **καλύτερη πραγματικότητα με βάση τις αιώνιες κοινές αξίες**, χωρίς τις οποίες δεν υπάρχει στερεό έδαφος για ανάπτυξη **εύρυθμων κοινωνιών**.

Κινητήρια δύναμη όλων των ανθρώπινων προσπαθειών υπήρξε ο **φόβος** και στόχος η **ασφάλειά του**. Η πιο κατάλληλη στρατηγική και ο πιο αποτελεσματικός δρόμος για επίτευξη της ασφάλειας πιστεύτηκε από τον άνθρωπο, έως και σήμερα, η απόκτηση υλικής **ισχύος και γνώσης** για επιβολή του στον διπλανό του. **Στην πράξη ο δρόμος αυτός αποδείχθηκε, συνήθως, αδιέξοδος. Ούτε η ασφάλεια είναι καλύτερη ούτε ο φόβος λιγότερος.**

Η συσσώρευση ισχύος και γνώσης μετατράπηκε σε **απειλή**, γιατί προκάλεσε δυσμένεια σε εκείνους, που διαθέτουν λιγότερη γνώση και ισχύ και οι οποίοι από φόβο αναζητούν μεγαλύτερη ασφάλεια. Έτσι η ευημερία και η ισχύς εκφυλίζονται. Εκείνοι που έχουν ακόμη τη δύναμη οδηγούνται από φόβο σε όλο και πιο ασύστολη τάση προς τη βία, οι άλλοι οδηγούνται σε παραίτηση, αρρώστια, ακηδία και αφανισμό.

Ακονίζοντας τα όπλα τους και συσσωρεύοντας πλούτη και γνώσεις οι άνθρωποι λησμόνησαν ότι όλοι είμαστε τέκνα αγάπης!

Υγιείς και σταθερές Κοινωνίες είναι MONON οι εναρμονισμένες με ευέλικτα συστήματα αξιών και αρετών, που καλλιεργούνται με την Ολιστική Παιδεία και Αγωγή.

Δημήτρης Κ. Μπάκας

Δεκέμβριος 2020